

Nr 676

Av herr **Hjalmarson m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 197, med förslag till lag om skiljedom i viss arbetstvist.*

Varje strejk eller lockout kan sägas strida mot det allmännas intresse, eftersom verksamheten inom området för konflikten inskränkes eller helt upphör och de ekonomiska konsekvenserna av arbetsnedläggelsen drabbar även andra än de stridande parterna. Är konflikten omfattande eller berör den särskilt ömtåliga delar av näringslivet kan den allvarligt rubba det ekonomiska läget för landet i dess helhet.

Det har med hänsyn till de antydda förhållandena ansetts vara en naturlig uppgift för staten att vidtaga åtgärder som eliminerar riskerna för öppen konflikt. I detta syfte har lagarna om kollektivavtal och arbetsdomstolen tillkommit, varjämte samhället genom förlikningsmannainstitutionen icke endast sökt minska risken för konflikt utan, när sådan utbrutit, eftersträvat en snar avveckling av densamma.

När det gällt konflikter på det privata området har hittills några delade meningar om den principiella innebörden av statens åtgärder veterligen sedan länge icke varit rådande. Det har ansetts självfallet att samhället medverkar till men icke framtvingar en uppgörelse mellan parterna på arbetsmarknaden. Man har accepterat en fri konkurrens om arbetstillfällena och arbetskraft och därmed rätten att genom arbetsnedläggelse påverka denna konkurrens. Detta betraktelsesätt står också i samklang med den av alla delade uppfattningen att arbetstagarna i vart fall på den privata sektorn skall ha full frihet i valet av arbete.

En arbetskonflikt kan på grund av sin omfattning eller till följd av verksamhetsområdets betydelse få så ödesdigra verkningar att samhällsintresset kräver att den avvecklas. En obesuren avtalsfrihet förutsätter därför en stark känsla av ansvar hos ledarna för arbetsgivarnas och arbetstagarnas fackliga organisationer. Den av Arbetsgivareföreningen och Landsorganisationen konstituerade Arbetsmarknadsnämnden, i vars uppgift det bl. a. ingår att söka förhindra samhällsskadliga konflikter, är ett av vittnesbörden om att denna ansvarskänsla är för handen. Vi är övertygade om att även övriga huvudorganisationer på arbetsmarknaden uppbäres av samma ansvarskänsla, och det är därför att beklaga att ett liknande organ ännu icke tillskapats inom deras verksamhetsområden. I den aktuella konflikten skulle ett sådant organ med säkerhet ha varit en tillgång.

I proposition nr 197 har regeringen krävt fullmakt för beslut om skiljedom i konflikten mellan Redareföreningen och Fartygsbefälsföreningen. För vår del kan vi icke finna att denna konflikt till sin karaktär skiljer sig från andra arbetsnedläggelser som under senare tid ägt rum inom den privata sektorn. Huruvida den kan föranleda allvarliga rubbningar i vårt näringsliv eller i vår försvarsberedskap synes ännu icke kunna bedömas. Man kan följaktligen icke nu hävda, att ett principiellt så betydelsefullt avgörande som att för första gången på det privata området genomföra en tvångsmedling är motiverat eller påkallat, och vi motsätter oss därför ett avgörande i denna riktning.

Under återopande av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 197.

Stockholm den 20 maj 1955

Jarl Hjälmarson

Martin Skoglund

A. Hagård

Elis Håstad

Em. Birke

Erik Hagberg

Ernst V. Staxäng

Torgil v. Seth

E. Hægglom
